

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 10Co/197/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2117217236
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 12. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Terézia Mecelová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2020:2117217236.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Terézie Mecelovej a členiek senátu JUDr. Zlatice Javorovej a JUDr. Gabriely Briškovej, vo veci žalobkyne: Energofond, SE v likvidácii, Haburská 49/A, Bratislava, IČO: 47 033 860, zastúpenej: Alušic s.r.o., Madačová 1/A, Ružomberok, IČO: 50 648 420, proti žalovanej: Ing. C. N., nar. X. V. XXXX, bytom V. XXXX/X, S. N. W., zastúpenej: HARŠANY advokáti, s.r.o., Hlavná 31/15, Trnava, IČO: 50 481 355, o určenie neúčinnosti darovacej zmluvy, o odvolaní žalovanej proti rozsudku Okresného súdu Trnava z 12. júna 2018 č. k. 32C/61/2017-95, takto

rozhodol:

I. Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie **p o t v r d z u j e**.

II. Žalobkyňa má nárok voči žalovanej na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie I. určil, že darovacia zmluva uzatvorená medzi M. A., rod. A., trvale bytom V. X, S. N. W., nar. XX.X.XXXX, občanom Slovenskej republiky, a žalovanou ako obdarovanou, ktorou bolo na žalovanú prevedené vlastníctvo k nehnuteľnostiam: pozemok KN-E par. č. 1187 vo výmere 299 m2, druh orná pôda, KN-E parc. č. 1188 vo výmere 975 m2, druh orná pôda, KN-E parc. č. 1189 vo výmere 399 m2, druh orná pôda, všetko zapísané v podiely 1 v LV. č. XXX pre k.ú. a obec S. N. W., pozemok KN-E par. č. 1657/1 vo výmere 112 m2, druh orná pôda, KN-E parc. č. 1657/2 vo výmere 1102 m2, druh orná pôda, všetko zapísané v podiele 1 na LV. č. XXX pre k. ú. a obec S. N. W., pozemok KN-E par. č. 1655 vo výmere 2507 m2, druh orná pôda, zapísané v podiele 1 na LV. č. XXX pre k. ú. a obec S. N. W., pozemok KN-E par. č. 4202/2 vo výmere 7323 m2, druh orná pôda, KN-E parc. č. 4203/2 vo výmere 6686 m2, druh orná pôda, všetko zapísané v podiele 1 na LV. č. XXXX pre k. ú. a obec S. N. W., pozemok KN-E par. č. 4202/1 vo výmere 14948 m2, druh orná pôda, KN-E parc. č. 4203/1 vo výmere 13067 m2, druh orná pôda, KN-E parc. č. 1189 vo výmere 399 m2, druh orná pôda, všetko zapísané v podiele 1 na LV. č. XXXX pre k.ú. a obec S. N. W., pozemok KN-E par. č. 4014/1 vo výmere 9813 m2, druh orná pôda, KN-E parc. č. 4014/101 vo výmere 43 m2, druh orná pôda, všetko zapísané v podiele 90/150 na LV. č. XXXX pre k. ú. a obec S. N. W., pozemok KN-E par. č. 1402 vo výmere 1399 m2, druh orná pôda, KN-E parc. č. 1508 vo výmere 557 m2, druh trvalé trávnaté porasty, KN-E parc. č. 4023/2 vo výmere 4173 m2, druh orná pôda, všetko zapísané v podiele 1/1 na LV. č. XXXX pre k. ú. a obec S. N. W., pozemok KN-E par. č. 852/1 vo výmere 273 m2, druh orná pôda, zapísaný v podiele 1 na LV. č. XXXX pre k.ú. a obec S. N. W., pozemok KN-E par. č. 1390 vo výmere 687 m2, druh orná pôda, zapísaný v podiele 1 na LV. č. XXXX pre k. ú. a obec S. N. W., pozemok KN-E par. č. 1244 vo výmere 216 m2, druh orná pôda, KN-E parc. č. 1245/1 vo výmere 1084 m2, druh orná pôda, zapísané v podiele 5/6 na LV. č. XXXX pre k. ú. a obec S. N. W., pozemok KN-E par. č. 1245/2 vo výmere 34 m2, druh lesné pozemky, KN-E parc. č. 1246 vo výmere 165 m2, druh orná pôda, zapísané v podiele 5/6 na LV. č. XXXX pre k. ú. a obec S. N. W., pozemok KN-E par. č. 852/2 vo výmere 231

m2, druh lesné pozemky, zapísané v podiele 3 na LV. č. XXXX pre k. ú. a obec S. N. W., ktorých vklad bol Okresným úradom Trnava, katastrálny odbor, povolený pod č. V5708/15, je voči žalobkyni právne neúčinná, II. žalobkyni priznal nárok voči žalovanej na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

Právne svoje rozhodnutie odôvodnil ustanoveniami § 34, § 42a ods. 1 až 3, § 42b ods. 1, 2, 4, § 116, § 628 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení neskorších predpisov (ďalej len „Občiansky zákonník“), čl. 5, čl. 17, § 149, § 150 ods. 1, 2, § 151 ods. 1, 2, § 153 ods. 1 až zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej tiež „CSP“).

Vecne dôvodil, že na základe vykonaného dokazovania dospel súd prvej inštancie k záveru, že žaloba žalobkyne je dôvodná.

Podmienkou úspešnosti v konaní o odporovateľnosť právnych úkonov je kumulatívne splnenie zákonom stanovených podmienok. Jednou podmienkou je existencia vymáhateľnej (v čase podania žaloby) a vykonateľnej (v čase rozhodovania) pohľadávky. Ďalšou podmienkou je skutočnosť, že konkrétny právny úkon dlžníka ukracuje uspokojenie vymáhateľnej pohľadávky veriteľa.

Konštatoval, že žalobkyňa mala v čase podania žaloby voči otcovi (darcovi) žalovanej pohľadávku vo výške 124.608,84 eur, čo preukázala právoplatným rozsudkom Okresného súdu Zvolen z 8.6.2017 č. k. 13Cb/17/2016-141, v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici z 18.1.2018 sp. zn. 43Cob/173/2017. V konaní bolo preukázané, že otec žalovanej sa stal dlžníkom žalobkyne titulom zmluvy o prístupení k záväzku, čím sa zaviazal, že splní peňažný záväzok spoločnosti Ekochema, s.r.o., (pôvodne Euroclínik) zo zmluvy o pôžičke zo dňa 31.5.2013. Na základe predmetnej zmluvy o pôžičke bola žalobkyňou spoločnosti Ekochema, s.r.o. poskytnutá pôžička vo výške 120.000 eur. Žalobkyňa preto bola aktívne legitimovaná na podanie predmetnej žaloby. Pohľadávka existovala v čase vykonania právneho úkonu medzi žalovanou a jej otcom, ktorý na ňu previedol darovacou zmluvnou podielu na nehnuteľnostiach (čo nebolo v konaní sporné). Súd prvej inštancie dospel k záveru, že otec žalovanej (v tomto konaní ako svedok) vypovedal účelovo s cieľom ochrániť žalovanú. V rámci výsluchu pred súdom prvej inštancie svedok vypovedal v jednej línii, avšak uviedol aj to, že si chcel vysporiadať všetko, ak by sa niečo stalo. Uvedené vyhodnotil súd prvej inštancie ako úmysel ukrátiť veriteľa na jeho existujúcej pohľadávke. V súvislosti s tým zdôraznil, že v prípade právneho úkonu, ktorým bol veriteľ dlžníka ukrátený, a ku ktorému došlo medzi dlžníkom a jemu blízkymi osobami, sa predpokladá (presume) vedomosť týchto blízkych osôb o ukracujúcom úmysle dlžníka. Ide o vyvrátiteľnú právnu domnienku, ktorá neplatí, ak blízka osoba preukáže, že ani pri náležitej starostlivosti nemohla rozpoznať dlžníkov úmysel ukrátiť veriteľa. Žalovaná však v danom prípade neunesla dôkazné bremeno a nepreukázala, že vyvíjala aktívnu činnosť pre poznanie úmyslu dlžníka ukrátiť veriteľa. Tvrdenia žalovanej o tom, že nevedela bližšie o podnikateľskej činnosti (ako aj o dlhoch) svojho otca nepovažoval súd prvej inštancie za dostatočné na vylúčenie jej vedomosti o ukracujúcom úmysle otca. Navyše žalovaná je vysokoškolsky vzdelaná, je konateľkou spoločnosti a preto si musí byť vedomá úskalia podnikania. Jej tvrdená nevedomosť o podnikateľských aktivitách otca bola účelová. Žalovaná sa aktívne nezaujímalala o okolnosti, za ktorých sa uzatvárala darovacia zmluva a preto nesie dôsledky určenia neúčinnosti darovacej zmluvy. Žalobkyňa v konaní preukázala, že právnym úkonom dlžníka (otca) došlo k ukráteniu jej pohľadávky, pretože bolo preukázané, že dlžník (resp. ostatní dlžníci), napriek uplynutiu značného času od splatnosti pohľadávky, dlh neuhradili. Dlžníci nemajú majetok, z ktorého by mohol byť dlh uhradený (ostatne to v konaní ani tvrdené nebolo). Záložné práva zabezpečujúce splnenie pohľadávky, nezabezpečujú pohľadávku reálne. Vzhľadom na uvedené skutočnosti súd prvej inštancie dospel k záveru, že ak by odporovaný právny úkon otec žalovanej neurobil, z majetku, ktorý by mu zostal, mohla žalobkyňa aspoň čiastočne uspokojiť svoju, v súčasnosti už judikovanú, pohľadávku. Žalovaná neunesla dôkazné bremeno a nepreukázala, že o úmysle otca nevedela. Právny úkon otec žalovanej urobil v posledných troch rokoch, t. j. troch rokoch predchádzajúcich podaniu žaloby a preto boli splnené všetky predpoklady podľa § 42a ods. 2 Občianskeho zákonníka. Žalobe preto v plnom rozsahu vyhovel. Súd prvej inštancie dodal, že žalovaná v konaní nevyužila prostriedky procesného útoku a obrany včas. V časti o trovách konania svoje rozhodnutie odôvodnil právne ust. § 255 ods. 1, § 256 ods. 1 CSP, vecne úspechom žalobkyne v konaní v plnom rozsahu.

2. Proti tomuto rozsudku v celom rozsahu podala včas odvolanie žalovaná, s návrhom na jeho zmenu zamietnutím žaloby. Žalobkyňa preukázala pohľadávku až osem mesiacov po podaní žaloby na súd. S konštatovaním súdu prvej inštancie v tom smere, že žalovaná nevyužila prostriedky procesného útoku a procesnej obrany včas sa nestotožnila, keďže všetky skutkové tvrdenia uvedené v záverečnej reči žalovanej vyplývali z listinných dôkazov. Tie boli súdu prvej inštancie predložené počas konania zo strany žalobkyne (rozsudok Okresného súdu Zvolen z 8.6.2017 č. k. 13Cb/17/2016-141, v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici z 18.1.2018 sp. zn. 43Cob/173/2017, uznesenie Krajského súdu v

Trnava z 26.2.2018 sp. zn. 23Co/21/2018, ktorým bolo zmenené uznesenie Okresného súdu Trnava z 10.8.2017 č. k. 29C/4/2017-46, výpisy z notárskeho centrálného registra záložných práv). Namietala, že v čase vykonania právneho úkonu napadnutého v tomto konaní bola pohľadávka riadne splácaná a tiež zabezpečená záložnými právami, prístupím dlžníkov. Zastáva názor, že pri uzatváraní právneho úkonu (darovacej zmluvy) žalovaná vynaložila primeranú starostlivosť pri rozpoznávaní úmyslu otca - darcu ukrátiť svojho veriteľa, keď z uvedených okolností v čase uzavretia darovacej zmluvy nemohla vedieť o úmysle otca znemožniť uspokojenie pohľadávky žalobkyne. K uzatvoreniu právneho úkonu medzi žalovanou a darcom došlo z dôvodu zhoršenia zdravotného stavu darcu a nie z dôvodu snahy zbaviť sa majetku, tak, ako uvádza nesprávne súd prvej inštancie. Samotný darca pred súdom prvej inštancie ako svedok uviedol, že jeho snahou bolo rovnomerné rozdelenie majetku medzi jeho deti. Navyše žalobkyňa svojím vlastným konaním nerealizovala záložné právo tak, aby bola čo najlepšie uspokojená, ale robila kroky k tomu, aby čo najviac zneprijemnila život dlžníkom a ich rodinným príslušníkom. Zo samotného konania dlžníkov (1/ Ekochema s.r.o., pôvodne Euroklinik s.r.o., 2/ Inveca a.s. 3/ M. A. a 4/ Ing. W. Q.) je zrejmé, že sa zaplateniu dlhu nebránili a svoj dlh aj čiastočne uhradili. Žalobkyňa sa môže uspokojiť z majetku Ing. M. A.. Od uzatvorenia právneho úkonu (darovacej zmluvy), otec - darca nerealizoval žiadne kroky, ktorými by zmenšil svoj majetok a tým pádom znemožnil uspokojenie pohľadávky žalobkyne. Otec (darca) je spoločníkom v obchodných spoločnostiach, ktoré sú ekonomicky aktívne a je schopný si svoju pohľadávku uhradiť.

3. Žalobkyňa navrhla napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdiť. Uviedla, že z odvolania žalovanej nie sú zrejmé odvolacie dôvody, čím odvolanie neobsahuje jeho obligatórne náležitosti. Skutočnosti tvrdené v odvolaní nie sú pravdivé, sú nepreukázané. Argumentácia, že žalobkyňa preukázala existenciu pohľadávky až po ôsmich mesiacoch po podaní žaloby, žalobkyňa považuje za nepravdivé, pretože existenciu pohľadávky preukázala už v čase podania žaloby. Taktiež tvrdenie žalovanej o tom, že v čase vykonania právneho úkonu napadnutého v tomto konaní bola pohľadávka riadne splácaná a tiež zabezpečená v niekoľkonásobne vyššej hodnote ako samostatná pohľadávka, považuje iba za tvrdenie, ktoré nebolo žalovanou preukázané. Dlžník (záložca) predal časť linky, s čím ona ako veriteľ súhlasila, pretože nemá s fungovaním linky praktické skúsenosti. Tvrdenie žalovanej o vynaložení primeranej starostlivosti pri rozpoznávaní úmyslu otca ukrátiť svojho veriteľa je taktiež nepreukázané. Otec žalovanej takmer nič nevlastní, nemá žiaden príjem, čo mu musí spôsobiť nemalé problémy.

4. Žalobkyňa následne uviedla, že súd prvej inštancie nepostupoval podľa § 182 ods. 2 CSP (pozn.: zrejme mala na mysli § 181 ods. 2 CSP). Doplnila, že vyjadrenia žalobkyne považuje za účelové a skresľujúce. Žalovaná poukazuje na konanie žalobkyne a jej postup pri uspokojovaní svojej pohľadávky, keď výkon záložného práva začala v roku 2013, avšak do dnešného dňa okrem predaja časti linky nepristúpila k speňaženiu zvyšnej časti zálohu.

5. Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 34 CSP), po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 362 ods. 1 CSP), oprávneným subjektom - stranou, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 359 CSP), proti rozsudku súdu prvej inštancie, proti ktorému zákon odvolanie pripúšťa (§ 355 ods. 1 CSP), po skonštatovaní, že podané odvolanie má zákonné náležitosti (§ 127 a § 363 CSP, posudzujúc ho podľa obsahu) a že odvolateľka použila zákonom prípustné odvolacie dôvody (§ 365 ods. 1 CSP), preskúmal rozhodnutie v medziach daných rozsahom (§ 379 CSP) a dôvodmi odvolania (§ 380 ods. 1 CSP), s prihliadnutím ex offio na prípadné vady týkajúce sa procesných podmienok, ktoré ale nezistil (§ 380 ods. 2 CSP), súc pritom viazaný skutkovým stavom ako ho zistil súd prvej inštancie (§ 383 CSP), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario), keď miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku bolo oznámené na úradnej tabuli a na webovej stránke súdu minimálne 5 dní pred jeho vyhlásením (§ 219 ods. 3 CSP) a dospel k záveru, že rozsudok súdu prvej inštancie treba (napriek námietkam žalovanej) považovať za vo výroku vecne správny, keď súd prvej inštancie v miere postačujúcej pre rozhodnutie zistil skutkový stav a vec aj správne posúdil po právnej stránke. Odvolací súd nemal dôvod nesúhlasiť s argumentáciou použitou súdom prvej inštancie na podporu ním zvoleného spôsobu rozhodnutia (tak ako táto - rozumej argumentácia - vyplýva z odôvodnenia napadnutého rozsudku). U dôvodov predostretých súdom prvej inštancie dostatočne jasne a i objektívne presvedčivo by tak zásadne postačovalo i len konštatovať ich správnosť a odvolať sa na ne (prvá časť ust. § 387 ods. 2 CSP), odvolací súd však aj v tejto konkrétnej veci musí urobiť zadosť tiež povinnosti vyporiadať sa s podstatnými tvrdeniami uvedenými v odvolaní (§ 387 ods. 3 veta druhá CSP) a preto,

ale aj pre celkovú úplnosť nad rámec už uvedeného súdom prvej inštancie dopĺňa (§ 387 ods. 2 CSP in fine) nasledovné:

6. V danej veci súd prvej inštancie dospel na základe vykonaného dokazovania k záveru o neúčinnosti právneho úkonu medzi blízkymi osobami (darovanej zmluvy, ktorej predmetom bol prevod nehnuteľností).

7. Podľa § 42a ods. 2 Občianskeho zákonníka odporovať možno právnomu úkonu, ktorý dlžník urobil v posledných troch rokoch v úmysle ukrátiť svojho veriteľa, ak tento úmysel musel byť druhej strane známy, a právnomu úkonu, ktorým bol veriteľ dlžníka ukrátený a ku ktorému došlo v posledných troch rokoch medzi dlžníkom a osobami jemu blízkymi (§ 116 a 117) alebo ktoré dlžník urobil v uvedenom čase v prospech týchto osôb s výnimkou prípadu, keď druhá strana vtedy dlžníkov úmysel ukrátiť veriteľa aj pri náležitej starostlivosti nemohla poznať.

8. Účelom inštitútu odporovateľnosti je zabrániť nepoctivým úkonom dlžníka, ktorými znižuje svoj majetok (veci, práva, pohľadávky) na úkor veriteľa. Podstatou odporovateľnosti je neúčinnosť právneho úkonu voči určitej osobe, ktorá znamená, že veriteľ môže požadovať uspokojenie svojej pohľadávky z predmetu odporovaného právneho úkonu tak, akoby k tomuto úkonu vôbec nedošlo.

9. Medzi všeobecné základné predpoklady odporovateľnosti patria: a/ existencia právneho úkonu, ktorým sa ukracuje pohľadávka veriteľa, b/ platnosť odporovateľného právneho úkonu, c/ vymáhateľnosť pohľadávky veriteľa, d/ ukrátenie veriteľa (objektívna stránka odporovateľnosti), e/ úmysel ukrátiť veriteľa (subjektívna stránka odporovateľnosti).

10. Existencia platného právneho úkonu v predmetnom konaní nebola sporná, ani blízky vzťah medzi osobami, uzatvárajúcimi v danom prípade darovaciu zmluvu.

11. V prípade, že sa jedná o úkon medzi dlžníkom a osobou jemu blízkou zákon úmysel dlžníka ukrátiť veriteľa i vedomosť blízkej osoby o existencii tohto úmyslu predpokladá.

12. V posudzovanej veci ide o vyššie uvedený prípad, kedy sa úmysel dlžníka a vedomosť druhej strany predpokladá. Je možné sa však vyvinúť, ak druhá strana ani pri náležitej starostlivosti úmysel dlžníka ukrátiť veriteľa nemohla poznať.

13. Osoba blízka dlžníkovi (v danom prípade dcéra dlžníka) sa môže podľa ustanovenia § 42a ods. 2 Občianskeho zákonníka ubrániť odporovacej žalobe, len ak preukáže, že o dlžníkovom úmysle ukrátiť odporovateľným právnym úkonom veriteľa nevedela a ani nemohla vedieť, napriek tomu, že vyvinula náležitú starostlivosť na poznanie tohto dlžníkovho úmyslu a šlo o náležitú starostlivosť.

14. Zákonná požiadavka „náležitej starostlivosti“ znamená, že dlžníkovi blízka osoba sa pri právnych úkonoch s dlžníkom alebo pri právnych úkonoch, ktoré dlžník urobil v jej prospech, musí presvedčiť, že právny úkon neukracuje veriteľa dlžníka a nesmie robiť právne úkony (prijímať podľa nich plnenia) na ujmu práv veriteľa dlžníka; v prípade, že sa tak nezachová, musí byť uzročená s tým, že veriteľ môže požadovať uspokojenie svojej pohľadávky aj z majetku, ktorý na základe takého právneho úkonu od dlžníka nadobudla (porov. rozhodnutie Najvyššieho súdu Českej republiky z 23.1.2002 sp. zn. 21 Cdo 313/2001).

15. Vynaloženie náležitej starostlivosti predpokladá, že osoba blízka dlžníkovi vykonala s ohľadom na okolnosti prípadu a s prihliadnutím na obsah právneho úkonu dlžníka takú činnosť (aktivitu), aby úmysel dlžníka ukrátiť veriteľa, ktorý tu v dobe odporovaného právneho úkonu musel byť, z ich výsledku spoznala (t. j. aby sa o tomto úmysle dozvedela). Nie je pritom významné, či dlžník týmto právnym úkonom plnil svoj morálny alebo právny záväzok (porov. rozhodnutie Najvyššieho súdu Českej republiky z 23.5.2001 sp. zn. 21 Cdo 1912/2000, Rc 35/2002).

16. Neobstojí ani odkaz na dobré vzájomné vzťahy v rodine a dôveru medzi rodičmi ako darcami a žalovanými deťmi ako obdarovanými (porov. rozsudok Najvyššieho súdu Českej republiky z 1.10.2004 sp. zn. 30 Cdo 808/2004).

17. Z vyššie uvedeného potom vyplýva, že obrana žalovanej tým, že otec daroval svojmu synovi chatu, jej ako dcére potom dom, a teda jednalo sa zo strany otca o snahu o rovnomerné rozdelenie majetku medzi jeho deti (ponímajúc tento úkon zrejme ako morálnu povinnosť vo vzťahu k druhému dieťaťu), preto tiež neobstojí.

18. V danej veci žalovaná v konaní nepreukázala, že by vyvinula nejakú konkrétnu aktívnu činnosť, aby úmysel dlžníka ukrátiť veriteľa rozpoznala. Žalovanej, ako blízkej osobe dlžníka, sa v konaní nepodarilo zákonnú domnienku vyvrátiť, nakoľko žiadne relevantné skutkové zistenia neopodstatňujú záver v prospech žalovanej. Sama pred súdom prvej inštancie uviedla, že nepozná záväzky a dlžoby svojho otca, nepodniká s ním. Podnikateľské aktivity s ním nepreberá. Žalovaná mala sústrediť dokazovanie na svoje úkony náležitej starostlivosti (z dokazovania nevyplynulo, že by akýkoľvek úkon v tomto smere vykonala) a nemôže argumentovať nedostatkom ukracujúceho úmyslu na strane dlžníka.

19. Pokiaľ ide o námietky žalovanej v odvolaní vo vzťahu k vymáhateľnosti pohľadávky, odvolací súd uvádza, že Najvyšší súd Slovenskej republiky vo svojom uznesení z 24.6.2020 sp. zn. 6 Cdo 237/2017 ako rozhodujúcu otázku riešil výklad zákonného pojmu „vymáhateľná pohľadávka“, a to, či sa ňou má rozumieť žalovateľná pohľadávka alebo vykonateľná pohľadávka a dospel k nasledovnému záveru. Vymáhateľnou sa rozumie taká pohľadávka, ktorej splnenie možno vynútiť exekúciou, t. j. pohľadávka, ktorá bola veriteľovi priznaná vykonateľným rozhodnutím alebo iným titulom, podľa ktorého možno nariadiť exekúciu. Obdobne najvyšší súd v odôvodnení rozhodnutia z 23.11.2011 sp. zn. 5 Cdo 188/2010 uviedol, že vymáhateľnou pohľadávkou v zmysle § 42a ods. 1 Občianskeho zákonníka sa rozumie pohľadávka, ktorá bola veriteľovi priznaná vykonateľným rozhodnutím alebo iným titulom, podľa ktorého možno nariadiť výkon rozhodnutia - exekúciu (viď bod 36. uznesenia Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. PL. ÚS 39/2015).

Je nepochybné, že žalobkyňa mala voči otcovi (darcovi) žalovanej pohľadávku vo výške 124.608,84 eur, čo preukázala právoplatným rozsudkom Okresného súdu Zvolen z 8.6.2017 č. k. 13Cb/17/2016-141, v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici z 18.1.2018 sp. zn. 43Cob/173/2017. Pohľadávka existovala v čase vykonania právneho úkonu medzi žalovanou a jej otcom.

Odvolacia námietka, že žalobkyňa preukázala pohľadávku až osem mesiacov po podaní žaloby na súd ostáva bez právneho významu vo vzťahu k preukázaniu vymáhateľnej pohľadávky ku dňu vyhlásenia rozsudku súdom prvej inštancie.

20. Čo sa týka ukrátenia veriteľa, odvolací súd uvádza, že ukrátenie veriteľa je také zmenšenie (zníženie) dlžníkovho majetku, že tento nestačil na uspokojenie veriteľovej pohľadávky. Dlžníkove právne úkony ukracujú uspokojenie vymáhateľnej pohľadávky veriteľa najmä vtedy, ak vedú k zmenšeniu majetku dlžníka a ak v dôsledku nich vzniknuté zmenšenie majetku má súčasne za následok, že veriteľ nemôže dosiahnuť uspokojenie svojej pohľadávky z majetku dlžníka, hoci - nebyť týchto úkonov - by sa z majetku dlžníka uspokojila.

21. Otázka, či dlžníkov právny úkon ukracuje uspokojenie vymáhateľnej pohľadávky veriteľa, je otázkou právnou. Jej posúdenie vyžaduje zistenie majetku dlžníka z hľadiska jeho spôsobilosti dosiahnuť z neho uspokojenie vymáhateľnej pohľadávky veriteľa.

22. Je zřejmé, že v danom prípade sa nejednalo o ekvivalentný právny úkony a je nepochybné, že došlo k zmenšeniu majetku dlžníka. Nebolo preukázané, že by dlžník disponoval majetkom, z ktorého by pohľadávku žalobkyne mohol uspokojiť. Dlžník v pozícii svedka sám na pojednávaní na otázku, aký majetok vlastní uviedol, že si vysporiadal všetko, keby sa niečo stalo, jediný majetok je 30%-ný podiel vo firme, iný nemá a z titulu funkcie nemá žiaden plat. Nevedel uviesť, aký mala táto firma zisk za posledné 3 roky, resp. aký zisk mu bol vyplatený. Argumentácia zabezpečením pohľadávky žalobkyne zo strany iných subjektov (napr. záložným právom), alebo prípadná možnosť plniť i iným spoločne zaviazaným dlžníkom, nie je na mieste. Ukrátenie veriteľa vo vzťahu k dlžníkovi, nie je možné posudzovať v nadväznosti na majetok iného spoločne zaviazaného dlžníka, resp. v súvislosti s možnosťou žalobkyne uspokojiť sa iným spôsobom, t. j. nie spôsobom, ktorým by „siahla“ na majetok dlžníka. Je vecou veriteľa, ako pri uspokojení pohľadávky bude postupovať, resp. voči ktorému dlžníkovi si svoju pohľadávku uplatní.

23. Možnosť veriteľa uspokojiť pohľadávku zo záložného práva totiž nemení nič na skutočnosti, že scudzením nehnuteľnosti je zmarené, a teda ukrátené uspokojenie veriteľových práv výkonom

rozhodnutia či exekúcie z tohto dlžníkovho majetku (porov. rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 30 Cdo 64/2006).

24. K tvrdeniu žalovanej vo vyjadrení k vyjadreniu žalobkyne ohľadom nepostupovania súdu prvej inštancie podľa § 181 ods. 2 CSP (v dôsledku čoho považovala žalovaná prednesené tvrdenia /bez bližšej konkretizácie/ v záverečnej reči za nesporné a preukázané), odvolací súd uvádza, že žalovaná toto neuvádzala v odvolaní, pričom odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania (§ 365 ods. 3 CSP). Uvedenou námietkou sa odvolací súd preto nezaoberal. Navyše nie je ani zrejmé, ako súvisí postup súdu v zmysle § 181 ods. 2 CSP so záverečnou rečou žalovanej a tam prednesenými v podstate novými skutkovými tvrdeniami. Súčasne sa dodáva, že tvrdená nespornosť skutkových tvrdení žalovanej v záverečnej reči nevyplýva z obsahu zápisnice, keď žalobkyňa tieto tvrdenia následne na pojednávaní poprela.

25. K odvolacej námietke žalovanej, ktorou vytykala súdu prvej inštancie a nesúhlasila s jeho konštatovaním, že v konaní nevyužila prostriedky procesného útoku a obrany včas, odvolací súd dodáva a poukazuje na skutočnosť, že s uvedenou obranou žalovanej sa napriek tomuto konštatovaniu čiastočne vysporiadal súd prvej inštancie v odseku 33, 34 napadnutého rozsudku. Navyše uvedené ostáva bez právneho významu vo vzťahu k správneho záveru súdu prvej inštancie (dostatočne odôvodnenému) vo veci samej, tzn. že ani skutočnosti uvádzané v záverečnej reči nemajú vplyv na záver o odporovateľnosti právneho úkonu.

26. Skutočnosti uvedené v odvolaní žalovanej neboli spôsobilé spochybníť správnosť skutkových a právnych záverov, ku ktorým dospel súd prvej inštancie a vecnú správnosť napadnutého rozsudku, preto odvolanie žalovanej z hľadiska uplatnených odvolacích dôvodov nemožno považovať za opodstatnené.

27. Pre úplnosť sa dodáva, že do práva na spravodlivý súdny proces nepatrí súčasne aj právo účastníka konania (strany), aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi, navrhovaním a hodnotením dôkazov (porov. rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. IV. ÚS 252/04).

28. Odvolací súd, osvojujúci si aj dôvody súdu prvej inštancie, preto rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 387 ods. 1, 2 CSP potvrdil, čo sa týkalo aj vecne správneho a odvolaním nespochybného rozhodnutia o trovách prvoinštančného konania.

29. Podľa § 396 ods. 1 CSP ustanovenia o trovách konania pred súdom prvej inštancie sa použijú aj na odvolacie konanie.

Podľa § 255 ods. 1 CSP súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

Podľa § 262 ods. 1 CSP o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

O nároku na náhradu trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1 CSP v spojení s § 396 ods. 1 CSP tak, že procesne plne úspešnej žalobkyňi priznal právo na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu a to z dôvodu, že strana, ktorá mala plný úspech vo veci (žalobkyňa), má nárok na náhradu všetkých účelne vynaložených trov proti strane, ktorá vo veci úspech nemala (žalovaná).

O výške náhrady trov odvolacieho konania rozhodne podľa § 262 ods. 2 CSP súd prvej inštancie po právoplatnosti tohto rozsudku, a to samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

30. Tento rozsudok prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa.

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e) rozhodoval vylúčený

sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a/ až n/.

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada, b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada, c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a/ a b/. Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie.

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné.

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde.

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom. Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa.